

Fagforbundet teoLOgenes hørings svar til liturgier for påskens hellige tre dager

Saksorientering

Fagforbundet teoLOgene er oppfordret til å gi hørings svar på «Høring av liturgier for påskens tredagershøytid; skjærtorsdag, langfredag og påskenatt», med høringsfrist 20.mai 2021. Vi er bedt om å ha særlig fokus på det som er nytt i forhold til dagens gjeldende ordninger, og om å gi innspill på hvordan disse tre liturgiene ses på i sammenheng.

Brevet med hørings svar som ligger ved saken, baserer seg på spørsmålene i utfyllingsskjemaet. Vi leverer svarene i dette brevet pga en del kommentarer til det. Spørsmålene som stilles til høringsinstansene:

Spørsmål 1: Er høringsinstansen enig i at de tre gudstjenestene på skjærtorsdag, langfredag og påskenatt presenteres som en helhet?

Vi mener at dette er et bra valg, og mener at det styrker påskens indre dramaturgi på de stedene hvor alle tre gudstjenester gjennomføres.

Spørsmål 2: Hvilken betegnelse passer best for disse tre gudstjenestene?

Tredagershøytiden. Tredagershøytiden – påskens triduum x
Ingen av disse

Spørsmål 3: Er høringsinstansen enig i at det gis anledning til

å ha fotvasking som
liturgisk ledd på skjærtorsdag?

Ja Nei. Slik det nå foreligger som forslag NEI.

Spørsmål 4: Er høringsinstansen enig i omfanget på veiledningen til fotvasking?

Ja Nei x

Kommentar: Dersom Kirkemøtet vedtar muligheten for fotvasking, bør veiledningen være mindre detaljert og at det må være en handling som tydelig ivaretar tekstens målsetting. Vi synes generelt det er rart at den skal inn som et slags iscenesatt opplegg der liturgen vasker sine medarbeideres føtter og alle andre ser på. - Vi tenker også vaske alles føtter er nok lite gjennomførbart under vinterlige forhold med flere sokkelag og strømpebukser osv. Vi tror de fleste vil oppleve det som veldig rart og fremmed.

Spørsmål 5: Er høringsinstansen enig i forslaget til avdekking av alteret etter gudstjenesten?

Ja x Nei

Kommentar: Dette vil være en sterk symbolhandling, som retter tankene mot langfredag.

Avdekking av alteret binder sammen skjærtorsdagsliturgien med langfredagsliturgien. Det bør også åpnes for at avdekkingen kan skje i starten av langfredags gudstjenesten, der skjærtorsdag og langfredag forrettes i forskjellige kirker. Mange mindre menigheter har kanskje bare en eller to gudstjenester gjennom hele påsken, og disse bør ikke få en opplevelse av å komme til kort angående å oppfylle påskens gudstjenester, dersom tredagersliturgien av praktiske og ressursmessige årsaker ikke kan gjennomføres.

Til punkt 5 har vi følgende kommentar:

Det bør for ordens skyld også stå hvilken liturgisk farge som

brukes for påskeaften.

Spørsmål 6: Slutter høringsinstansen seg til liturgi for skjærtorsdag som helhet?

Ja Nei x

Når det gjelder velsignelsen, mener vi at det normalt bør være velsignelse på skjærtorsdag, men at denne kan utelates. Se også avsluttende kommentar.

Spørsmål 7: Er høringsinstansen enig i at det gis anledning til korsmeditasjon som et liturgisk ledd på langfredag?

Ja x Nei

Merknader til utformingen: Vi mener det er viktig at dette er et kan-ledd, fordi det er et liturgisk ledd som kan virke fremmedgjørende på noen.

Spørsmål 8: Slutter høringsinstansen seg til øvrige endringer i langfredagsgudstjenesten?

Ja Nei x

Kommentar: Vi mener at fargen rød ikke bør innføres som liturgisk farge, ettersom fiolett er sterkt innarbeidet i vår faste- og pasjonstradisjon.

Ettersom «Vår Far» og «Fadervår» kan brukes i den justerte gudstjenesteordningen fra Kirkemøtet, kunne det kanskje vært en pedagogisk fordel å bruke «Herrens bønn» når det henvises til denne bønnen i langfredagsliturgien (jf. side 14 i høringsdokumentet).

Ang Langfredagens forbønn reagerer vi på siste ledd i denne delen:

Kristus var grepet av frykt. Gud, trøst dem som har mistet håp og livs-kraft.

Kristus ble tatt til fange; Gud, hjelp alle som utsettes for vold og fangen-skap.

Kristus ble hånet av folkemengden; Gud, styrk dem som er

utstøtt og forfulgt.

Kristus bar våre sykdommer; Gud, kom til alle som er tynget av sykdom og smerte.

Kristus var ensom i dødens time; Gud, vær hos dem som kjemper med døden.

Kristus oppgav sin ånd på korset; Gud, befri ditt skaperverk fra utar-ming og ødeleggelse.

Det er et merkelig brudd i bønner, det virker nærmest som om det å nevne skaperverket får en alibifunksjon - vi må jo si noe om skaperverket også - når resten av bønner handler om enkeltmennesker.

Spørsmål 9: Slutter høringsinstansen seg til muligheten for en mer omfattende inngangsdelt i påskenattsgudstjenesten?

Ja x Nei

Kommentar: Vi mener innledningen er bra og det er en fordel å skulle forholde seg til ett alternativ fremfor to, som tidligere.

Spørsmål 10: Er høringsinstansen enig i at menighetsrådet kan beslutte å bruke røkelse?

Ja x Nei

Spørsmål 11: Er høringsinstansen enig i tilfanget av tekstlesninger?

Ja x Nei

Kommentar: Vi er positive til tilfanget av tekstlesninger og de alternativene det legges opp til.

Spørsmål 12: Slutter høringsinstansen seg til øvrige endringer

i ordningen for påskenatt?

Ja Nei x

På samme måte som i alterboken av 1992, bør det stå melodi-
linje for Exsultet i påskenattsliturgien. Dette tydeliggjør Pås-
kelovsangen som et foretrukket alternativ, og gjør den umid-
delbart tilgjengelig for liturgen.

Med tanke på punkt 14 Salme har vi imidlertid følgende inn-
vending, som kanskje først og fremst er av praktisk art: Der-
som menigheten skal gå i prosesjon og bære tente lys, kan det
være utfordrende å synge en salme fra salmeboka samtidig.
Noen steder kan dette også oppleves som sårbart, dersom det
er få personer på påskenattsmessen. Vi vil anbefale at ledd 14
betegnes som Utgangsprosesjon, og at det i forklaringen pre-
siseres at det her synges en salme eller spilles orgel-/instru-
mentalmusikk.

**Spørsmål 13: Slutter høringsinstansen seg til forslaget bruk
av alternativ liturgisk farge på skjærtorsdag og langfredag?**

Ja Nei x

Alternative liturgiske farger (spm.13) festfargen hvit på
skjærtorsdag og DHÅs farge rødt på langfredag skulle vi
gjærne hatt bedre begrunnelse for å kunne si ja. På oss virker
det søkt å fravike nåværende praksis.

**Spørsmål 14: Slutter høringsinstansen seg til forslaget til al-
minnelige bestemmelser?**

Ja Nei x

Kommentar: Til punkt 2 har vi følgende kommentar:

Mange steder er det ikke opp til menighetsrådene å avgjøre
hvorvidt alle tre gudstjenester kan gjennomføres i påsken el-
ler ikke. En anbefaling om at det «normalt bør feires» vil av-
henge av biskopens forordning av gudstjenestene. Store av-
stander og infrastruktur i vårt land kan også vanskeliggjøre
en felles feiring, der flere menigheter går sammen. Det vil

derfor være uklokt å ha med formuleringen «normalt bør menigheten feire alle disse tre gudstjenestene» og i den siste setningen i punktet foreslår vi at «bør» endres til «kan».

Spørsmål 15: Har høringsinstansen prøvd ut noen av de liturgiske ordningene?

Ja Nei x

Spørsmål 15a: Har utprøvingen påvirket besvarelsen av høringen?

Ikke relevant.

Andre kommentarer: At dagens bønn er lagt til, mener vi er et godt grep. Vi mener også at endringen med å legge inn preken eller tekstmeditasjon som fast ledd er bra. Det er viktig at tekstmeditasjon opprettholdes som en valgmulighet.

Liturgiene for tredagershøytiden legger opp til at den aronitiske velsignelsen kan velges på skjærtorsdag og påskenatt, mens den normalt utgår på langfredag (dersom gudstjenesten feires som en del av tredagershøytiden). Vi mener at det er nok elementer som viser dagens spesielle preg, og at dette ikke avhenger av om velsignelsen utgår eller ikke. Dagens spesielle preg (og dramaturgi) i dette leddet kan heller styrkes ved at Salutatio (Herren være med dere / Og med deg være Herren) brukes som innledning på skjærtorsdag (som er ett av alternativene), at innledningen sløyfes på langfredag (som forslaget legger opp til), og at Benedicamus (La oss prise Herren! / Gud være lovet! Halleluja!) brukes som innledning

på påskenatt.

Forbønnen skjærtorsdag og langfredag mener vi bør bearbejdes språklig og teologisk.

På vegne av Fagforbundet teoLOgene

Med hilsen

Thore Wiig Andersen

leder, Fagforbundet TeoLOgene

hovedtillitsvalgt for Fagforbundet rettssubjektet Den norske kirke

Mobil: 97692250

Postadresse: Fagforbundet TeoLOgene, c/o Fagforbundet Oslo, Pb.8714
Youngstorget, 0028 OSLO

